

An Gannas

© 2012

© gwirbryntyans Mis-Hwevrer 2012; dyllys gans Kowethas an Yeth Kernewek ISSN 1469 705X

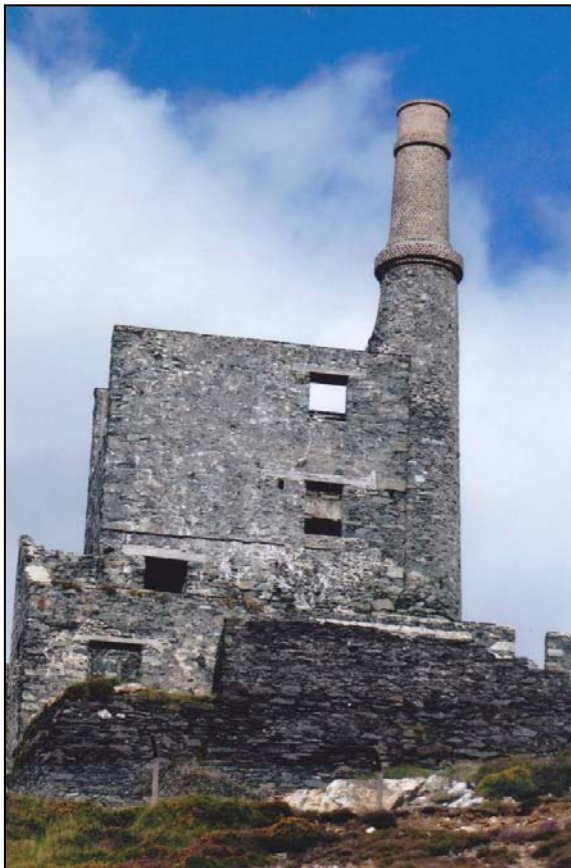
gwiasva: www.cornish-language.org

niver 422

Mis-Hwevrer 2012

pris £1.50

Jynnji

An jynnji kernewek ma, drehevys yn 1862,
a sev war an arvor iwerdhonek.

(Erthygel folenn 3). Skeusenn gans Jennifer Capper.

an mis ma:

folenn 2

❖ Apposyansow 2012;

folenn 3

❖ Iwerdhon;

folennow 3-4

❖ Lyther a Gembra;

folenn 4

❖ Bardhonek;

folennow 5-6

❖ Lyther a Alban;

folennow 6-7

❖ Hwedhel;

folenn 8

❖ An Gannas;

Nawbedrek;

folennow 8-11

❖ Arloedh an

Bysowyer;

folenn 11

❖ Krakky-Kod;

Kowethas; Dy'goel

Pyran 2012;

folenn 12

❖ Pedrek Geryow;

folenn 13

❖ Krowseryow;

folennow 14-15

❖ Tros an Bys Bras;

folenn 16

❖ Trigvaow.

Kesva an Taves Kernewek

Apposyansow 2012:

Derivadow rag Ombroforyon

Apposyansow skrifys a vydh synsys dhe 10 eur dhe'n 23^{ves} a vis-Metheven 2012 y'n kresennow a syw:

Skol Lyskerrys; Skol Poll; City Lit. Loundres

Restransow a vydh gwrys rag ombroforyon tramor.

An 4a gradh Paper II a vydh synsys dhe 10 eur dhe'n 30^{ves} a vis-Metheven (kresenn dhe vos avisys ha City Lit., Loundres).

Kostow:

Gradh 1: £5, 1 paper, 2 our;

Gradh 2: £5, 1 paper, 2½ our;

Gradh 3: £10, 1paper, 3 our;

Gradh 4: £10, Paper I Yeth, 3 our;
£10, Paper II Lyenn hag Istor, 3 our

Ny yllir assaya moy es unn gradh y'n vlydhen.

Apposyansow war anow:

Gradh 1

gwari-rol; goslowes ha konvedhes; kows kemmyn; kows arbennik*.

Gradh 2

gwari-rol; goslowes ha konvedhes; kows kemmyn.

Gradh 3

gwari-rol; goslowes ha konvedhes; kows kemmyn; kows arbennik*.

Gradh 4

goslowes ha konvedhes; dadhel a-dro dhe destenn settys*.

Redyewgh, mar pleg, steus an apposyans!

*Testennow dhe'n kows arbennik:

Gradh 1: a) *Ow thre*, po b) *Ow modrep*.

Gradh 3: a) *Pysk, Sten ha Kober* po b) *Broder bras*. *Nyns eus ke heb skovarn na goen heb lagas.*

Gradh 4: Testennow a vydh dannvenys dhe bup ombrofyer pan vydh degemmers an form omrolya ha teyr seythun kyns an apposyans.

Pub gradh 1-3: an apposyans war anow a vydh 50% a'n merkow.

Dydhadow an apposyans war anow:

1) Pennseythun Gernewek, Ostel Sandy Lodge, Fordh Hilgrove, Tewynn Pleustri, dy'Sadorn 12^{ves} a vis-Me 2012, 2 eur.

2) Kernow Est, dy'Mergher 16^{ves} a vis-Me 2012, rag 2^a ha 3^a gradh (kresenn hag eur dhe vos avisys).

3) Kernow West, dy'Mergher 23^{ves} a vis-Me 2012, rag 2^a ha 3^a gradh (kresenn hag eur dhe vos avisys).

4) City Lit, Loundres, dy'Sadorn 23^{ves} a vis-Metheven 2012.

Rag ombrofy: Ombroforyon a dal kowlwul an form-omrolya ha'y dhannvon **kyns an 30^{ves} a vis Ebrel 2012** dhe Skrifennyas an Apposyansow:

Tony Hak

Skrifennyas an Apposyansow
5 Sherwood Close
BRACKNELL
RG12 2SB

Pella derivadow, form omrolya ha'n steus dhien a-dhiworth an wasva:

www.kesva.org/examinations

Kesva
an Taves Kernewek
Cornish Language Board

Iwerdhon gans Jennifer Capper

Peswar konna-tir Iwerdhon – 3 Konna-tir Beara

Yma Kenmare yn barr an trihorn le may teu konna-tir Iveragh erbynn konna-tir Beara. Kyns lewya a-hys konna-tir Beara, ni a vysytyas park Bonane usi yn ogas dhe'n dre. Rann vras yw, hag ynni meur a leow hendhyskoniethel, y'ga mysk menhir splann ha dons meyn an moyha a vri yn Iwerdhon. Kehaval yns i dhe lies menhir yn Kernow. Ni a's vysytyas gorthugherweyth ha'n ayrgylgh o hudel – ple'ma an Gelyton goth ow kordhya omma?

Ternos myttin ni a asas Kenmare ha'n pystri keltek rag lewya a-hys konna-tir Beara. Lyver gidyans a gampoellas 'treveglos teg Eyerics notys rag hy krowjiow payntys yn liwyow splann' hag Allihies (Gwydhelek: *Na hAilichí*) 'kres an ranndir balyow kober bys y'n vlydhen 1930'. Lemmyn yth yw le ynyal, gans chymblys hir, yn gis Kernewek 'Res yw gordhiwedh gweles henna', ni a leveris an eyl dh'y gila. Yn hwir ha ni ow lewya yn ogas dhe Allihies, yth esa chymblys balyow – martesen yn Dowr an Chas po Breanek esen ni? Yma yn kres an dreveglos gwithti byghan. Ha ni owth entra, an kynsa tra a welsyn o baner bras, gwynn ha du ow kregi a – dheragon.

'Baner kernewek' my a grias yn ughel. 'Osta Kernewes?' a wovynnas benyn, ow mires orth an diskwedhyans yn kosel. 'Ov', my a worthybis orgelus. An venyn na a dheuth a-dhiworth Gwlas an Hav po le arall 'estrenn'! Pur dhe les o an gwithti ha ni a spenas meur a dermyn ynno.

Pan veu drehevys an bal yn kynsa le livans o kudynn bras. Jynn – ethen ha meur a oberoryon a veu dres a-dhiworth Kernow rag lehe an kudynn. Blas arall a Gernow yn Iwerdhon. Mes kyns drehedhes Bantry, an nessa tre le may hwodrigsons, yth esa kevrenn arall dhe Gernow. Yma yn ogas dhe dre vyghan Adrigole 'Hungry Hill' – hanow ha mater romans Daphne du Maurier neb a driga yn Fowydh heb mar. Dre vras settys yw hy lyvrow

yn Kernow.

An lyver ma byttegyns yw yn kever pypm henedhow a deylu Iwerdhonek neb a's tevo bal kober war 'Hungry Hill'. An Lyver a dherivas happys an teylu a-dhiworth an vlydhen 1820 bys yn 1920.

Meur a leow a'gan kovhas a Gernow, an jydh ma yn hwir.

a-ji dhe withti Allihies, yma baner kernewek ha bordhow kedhlow a-dro dhe'n Gernowyon a balas kober ena y'n 19^{ves} kansblydhen. An jynnji a veu drehevys gans ynjinor kernewek a vri Michael Loam (1797–1871) ha'y vab yn 1862.

Lyther a Gembra a-dhiworth Tim Saunders (agan kesskrifer arbennik kembrek)

A gowetha ger,

Yma Kembra ow talleth an vlydhen ma yn niwl. Yn kever an gewer nys esov ow kewsel. Re gevysyn tewedh a lies par, yntra glaw ha livow, gwyns ha keser, rew ha lughes ha taranow. Re beu dedhewys ergh, mes dre vras ny drelyas pennow an brennow dhe wynn hwath. Ha ny veu niwl war vrennow Dyfed, herwydh gis an hen hwedhel, na war gen

rannow a Gembra na hwath. Nisita ha difyk surneth, ott an niwl usi war ow thowl.

Blydhen goynt a vydh homma. A'n eyl tu, yma moy a roweth ha galloesow gans Kembra es dell vu nans yw kansblydhynow. A'n tu arall, ny'n jeves Governans Kembra lowr a spyrus na bolonjeth rag aga devnydhya. Yn enep an godrosow meur a-dhia Keswovernans Sen Stefan, nyns usi an Governans Lavur omma ow sevel a'y sav. Ow slynkya yma an pow bys yn peryllow bras. A hedh an slynkya a-dermyn? Ny wonn?

Hwegh deg a Eseli yma y'n Kuntelles Kenedhlek. Yma tri deg anedha gans an Stollas Lavur. Gans gweres an Stollas LivWer, an strollas an byghanna, y fydh Lavur ow korra aga musuryow dre'n Kuntelles, mes boghes menowgh y fydh gans Lavur musur dh'y worra. Yma an Stollas Withajek owth hembronk an Gorthenebans. Yma Plaid Cymru y'n tressa le, heb roweth governya na pennhwel gortheneba.

Ny waynyas an Stollas Withajek masrann etholethow Kembra a-dhiwar 1857. Dhe'n strollas Sowsnek i a vydh synsys, ha gwelys dhe strollas meystri an glow ha'n dur, arlydhi tir, a tus an anvi dre vras. Kyn teuth niver a Gembroyon yn-mes a'ga amariow dh'avowa aga bones Gwithajoryon, hwath ny sev yn galloes an Stollas Withajek gwaynya ollethol omma.

An Stollas Livrel o strollas kenedhlek Kembra tro ha hwegh deg blydhen, ernag eth rann vrasa an etholethow gans Lavur wosa an Vresel Veur. I a dorras roweth an arlydhi tir. I a dhisevylyas Eglos an Gywses. Wosa henna, y kilsons dhe gontethow an mes ha dhe vestrevow an sitaow bras. Yn kesunys gans askell dhyghow an Stollas Lavur rag furvya an Stollas LivWer, yth eth gansa gwaynya gavel yn nebes trevow hwath. Y kesyewyas an re LivWer gans Lavur yn Keswovernians yntra 2003 ha 2007. Y'n eur ma, y fynnon skoedhya Governans Lavur heb degemmeres gober apert.

Yma hembrenkyas Plaid Cymru, Ieuan Wyn Jones, owth omdenna a'y soedh rag omdheol. Peswar ombrofyer usi rag kemmeres y le. Kyn koedhas Plaid Cymru yntra diw lann an rys y'n ollethol, yma dhedha le minhwerthin. Yma roweth ha galloesow nowydh gans Kembra, hag yma an strollasow erell ow kewsel yn kever

awtorita gorra tollow, yn kever danjer-lagha diblans, hag yn kever lies tra a vern dhe dowlow Plaid Cymru.

Yn-sur, yn niwl yma an pow yntra roweth ha galloesow, fowt hyns diblans, ha difyk surneth. Hwath yma an pow ow slynkya: a hedh a-dermyn? Ny wonn vy. Ny woer nagonan.

Bardhonek gans Symon Harner

Pan dorro an Loer

Pan skwartto an ebron las,
Pan dheffo diwedh dydhyow,
Pan gellyn glan oll an gas
Oll skwattys yn temmigow,
Ple fydhdyh?

*An brywsyon a guntellav
Ha'ga gwitha orth prederow
Avel gweder y's skoellyav
Y'th kolonn leun a wolow.
Ena vydhav.*

Pan dorro'n Loer a-wartha,
Bejeth koer ow tiveri,
Y hwoer yn unn dhagrewi
dh'y bedh rew a-is yth a
Ple fydhdyh?

*My a yv ynnov hy leth
Yn mysk an dysk a derroes
dell oel dha vywnans dhe veth,
dha vewl a dreyll dhe alloes.
Ena 'vydhav.*

Pan ello or an norvys
bys dhe bonn war donn a dan
ni a omgyll gylls glan
hwath stergann drudh difeudhys
Ple fydhav?

*Kyn terri yn tyndristans
Kyn rynni dha golonn ger
Bedhen nyini heb substans,
ha'th enev a synsav ter.
Dhymm 'vydhdyh.*

Lyther a Alban

a-dhiworth Yowann Byghan

(agan kesskrifer arbennik albanek)

Ynysow Orkney:

Kynsa Rann: Istorï

Kepar dell yw Ynysow Syllan rann a Gernow mes dyblans y'ga istorï ha'ga honanieth. Ynysow Orkney yw rann a Alban, mes dihaval y'ga gnas orth tir meur an vro. A'n deg ynys ha tri-ugens usi neb deg mildir dres an mor a-gledhbarth a'n dre Taigh Iain Ghrot (*John O' Groats*), ugens ynys yw annedhys y'n dydhyow ma.

Re beu tus owth annedhi Orkney nans yw 8500 blydhen, kynsa tus an Oes Men Kres ha'n Oes Men Nowydh, hag awosa, troha diwedh an Oes Horn, an tus henwys *Picti* ('an dus payntys') gans istorïoryon klassek. Hanow gwydhelek-iwerdhonek koth an ynysow o *Insi Orc* (Ynysow an Mogh), skrifys gans Pliny ha Tacitus y'n kynsa kansblydhen avel *Orcades*. Dhe'n jydh ma, tus Orkney a wra aga omhenwel Orcadians. Ny garons an lavar 'The Orkneys': gwell yw gansa po 'Orkney' po 'The Orkney Islands'. (My a grys bos gwell gans tus Syllan klywes po 'Scilly' po 'The Scilly Isles' ages 'The Scillies'.)

Dres an ethves kansblydhen, ankrydoryon vor a Norgagh a sesyas an ynysow. Y'n taves Norgaghek, *orkn* a styr reun, ytho *Insi Orc* (Ynysow an Mogh) a dheuth ha bos *Orkneyjar* (Ynysow an Reunyon - *ey* po *ay* a styr ynys), hag awosa Orkney yn Sowsnek. Y'n kettermyn, kannasow Kristyon a'n wlaskor Dal Riada a dhros an yeth gwydhelek dhe'n ynysow. An hanow arnowydh gwydhelek-albanek rag Orkney yw *Arcaibh*.

An brassa ynys yw Mainland, ha Kirkwall hy thre chyf. Ynysow erell yw Westray, Sanday, Rousay, Stronsay ha Shapinsay a-gledhbarth a Mainland, ha Hoy ha South Ronaldsay a-dhygowbarth. An ystynnans mor ynter Orkney ha tir meur Alban yw *An Caol Arcach* (Kulvor an Orkney, po yn Sowsnek 'The Pentland Firth').

mappa an ynysow

Dydhyans-karbon re dhiskwedhas bos knowenn woleskys kevys y'n ranndir ow tos dhe'n blydhynyow 6820 dhe 6660 kyns Krist. Y kevir yn Orkney an tyllerow kynsistorek an gwella gwithys yn Europa oll: Knap Howar, trevesigys a-dro dhe 3500 kyns Krist; Skara Brae, a 3100 kyns Krist; Menhiryon Stennes; an bedh-dremen Maeshowe; an dons meyn Brodgar; ha lies menhir arall. Hendhyskonieth a-dhiwedhes re dhiskudhas komplek-tempel euthyk bras war benntir Brodgar, ha lieskweyth brassa ha lies kansblydhen kyns drehevyans Stonehenge yn Pow Sows.

dons meyn Brodgar

Harald Hårfagre ('an Teg') o kynsa *jarl* (yurl) an ynysow y'n vlydhen 875, hag awosa-y teuth lies ankrydor mor a vri: Thorfinn Skull-Splitter, Eric Bloodaxe, Sigurd an Tew ha Thorfinn an Galloesek. Y'n vlydhen 995, Olav Tryggvason, Myghtern a Norgagh, a

worhemmynas dhe'n yurl Sigurd an Tew: 'Hwi, ha'gas gostoedhow oll, a vydh besydhys toeth men. Mar skonyeugh a wul yndella, ravna pub ynys gans tan ha dur a wrav.' Tus Orkney a dheuth ha bos Kristonyon a-dhistowgh. Diwettha an yurlow norgaghek o Jon Haraldsson, hag a veu moldrys y'n vlydhen 1231, ha'n ynysow a dheuth dhe'n gurun albanek y'n vlydhen 1472. Wosa breselyow an anserghoeth albanek, yurleth an ynysow a dheuth dhe'n teylu Sinclair, hag yw dhe'n jydha ma ha yurlow Orkney ha yurlow an chapel meur y vri dhe Roslin.

Dres an seytegves kansblydhen, niver bras an dus Orkney a omdhivroas rag oberi ha triga yn Kanada. Moy ages 90% a'n weythoryon y'n Kowethas Hudson Bay re dheuth a Orkney. Wosa diwedh Kynsa Bresel an Nor, marners an lu lestri almaynek a sedhas aga gorholyon aga honan y'n kulvor Scapa Flow, ynter Mainland ha Hoy, rag aga defendya. Y'n Nessa Bresel an Nor, lester-sedhi almaynek a sedhas an gaslester *Royal Oak* y'n keth kulvor, ha rakhenna Churchill a worhemmynas drehevians a gonsow ynter an ynysow, konsow hag a bes bys yn hedhyw.

Skara Brae:

annedhow drehevys 3100 blydhen kyns Krist

Yowann re dhellos lyver yn Sowsnek a'y vardhonegow 2011, 42 anedha, a-dro dhe Alban, ha gelwys 'Oh Scotland' gans raglavar ha skeusennow.

Rag pella derivadow,

kestav:ybyghan@yahoo.com

www.yowan byghan.wordpress.com

Hwedhel a-dhiworth Mary Sutcliffe

Menweyther Jevanek dhiworth

Nansmornow

(An hwedhel ma yw treyls hag amendys a-dhiworth 'Cornish Ghosts and Legends' a-dhiworth 'Traditions and Hearthside Stories of West Cornwall' gans William Bottrell.)

Nansmornow yw hanow porth yn nans argelys. Hyns a led dhiworth an treth dhe vagor an plas, Bosava y hanow. Pur deg yw an le ma: yma bownder gul ha bleujyowek, melin gans gover ow froasa war an bili ha breow hir kurunys gans karregi kowrek. An dus teythek a leveri bos an plas ma an kynsa chi drehevys wosa Liv Noy – styr a hemma yw an kottha annedh y'n nans.

An annedh ma o brassa es chioiw erell yn ogas, gwrys a rowan splann ha marbel, hag a'n gwella kreft. An perghenn o eskisyas kraf ha koth, Lenine y hanow, ha, dell leverir, ev a wrug kevambos gans an Jowl, neb re dhrehavsa an chi ha, wostiwedh y tegoedhva dhe Lenine mos gans an Jowl ha'y servya avel keth. Dell leverir, Lenine a wrug botas arbennik rag kudha dewdroes folsys an Jowl.

Yn skon dres eghenn an chi a veu drehevys. Denvyth ny wodhya a-byla y teuth an gweythor tewl ha tawesek, po pan eth ev a-ves. Yn fenowgh, ev a gerdhi dhe'n als Nansmornow rag dewis men perfeyth rag le arbennik an chi hag ena y dhegi dhe-dre war y skoedh. Ev a usya nammenowgh skwir po levnell mes oll an menweyth o perfeyth. Yn skon ev a gowlwrug oll an gweyth. War an punyon ev a wrug kervyans a'y vejeth y honan, an menweyther kevrinek, hag a-ugh an daras, a vejeth asper ha pith an erbysyas koth, Lenine. Wostiwedh an to a veu gorfennys ha'n menweyther tewl re dhibartha – ny wodhya nagonan fatell eth ev, po yn py eur.

Ny wonn nameur yn kever pervedh an plas, mes, dell leverir, Lenine a usya an gwella stevell avel hwelji eskisyow ha gwithti rag gul

hag ewnhe eskisyow. A-ugh an oeles vras yth esa kervyans kota arvow an teylu Lanyon, awos bos teylu Lenine rann teylu nobyl Lanyon, dell leveri an eskisyas.

Dres lies blydhen wosa henna, Lenine koth a driga y'n chi, boghosek y voes ha dillas, kynth esa meur a arghans dhodho. An menweyther jevanek re worfennsa oll y ober fest yn ta, herwydh y gevambos. Byttegyns, y teuth an nos ordenys pan dhegoedhva dhe Lenine pe y gendon ha mos gans an Jowl avel keth ragdho. An menweyther jevanek a dheuth rag perghennegi enev an eskisyas mes yth esa Lenine hwath owth oberi dhe ewnhe eskisyow y gentrevek.

An Jowl a'n erghis dhe vos ganso a-dhesempis, mes Lenine a bysis kummys dhe worfenna y ober hag usya penn-goeles y gantol a soev. Nyns o an Jowl gogrysek hag ev a assentyas. Ev eth yn-mes dhe vires orth y dhrehevians gans goeth. Fest yn skon, Lenine a dhifeudhas y gantol ha'y gorra yntra folennow an Bibel, le ma na allas an Jowl hy thava. Pur serrys o an Jowl drefenn y vos kastyes yndella mes y tegoedhva dhodho kewera. Ev a vollethis na ylli Lenine bythkweyth gwitha to dien war y ji ha ny ylli denvyth arall.

Lenine a leveris ev dhe driga yn y ji gans to po heb to, hag oll an dywolow yn Ifarn ny yllens y lettya ha'n men ow sevel war y gila. Y'n pols na, kulyek a ganas ha dydh-tardh re dhothya; ytho res o dhe'n Jowl dehweles dhe Ifarn heb Lenine. Pan dhibarthas ev, ev a wrug gwyns a-dro hag o krev dres eghenn, ha hwytha oll an to dhiworth an chi.

Lenine a assaya pub fordh dhe witha an to war y ji, mes ny ylli y wul. Pup-prys, pan dhug ev an toullys dhiworth an to, y fia yn pellder a-dreus an mor, kommol du owth ynkressya war an worwel; an gwyns a oulya a-dro dhe'n chi ha nyns esa leghenn vyth gesys yn hy le. Mes Lenine a leveri 'Ny vern. My a wra triga omma hag oll an dywolow yn Ifarn ny'm lettyons.'

Wosa meur a vlydhynyow, ev a verwis, mes ny wodhya denvyth gis y vernans. Y heryon a dybi y fedha es dhe worra to war ji brav avel henna, mes nyns o yndella. An kesstrif yntra Lenine ha'n Jowl a besya heb lett. Dres oll an nosow, y klewes tarosvann Lenine ow mortholya war y ledher ha'n Jowl ow wrestya a-

ves an leghennow. Mar pe meyn poesek gorrys war do dh'y dhiogeli, leuvyow anweladow a wre aga sesya ha'ga hurlya war an fordh ha nebes tus ow passya dhe'n velin, ha diworti, veu shyndys.

Wostiwedh, drefenn na ylli denvyth triga yn chi Lenine, hag ownek o tus dhe dhos dhe'n velin, an meliner a bysis an pronter rag gweres. An meliner ha'n pronter a omnerthas gans meur a vrandi ha drehedhes Bosava pur a-varr y'n myttin. An pronter a linennas an arwoedh hudel war an dor hag i a sevis ynno rag difresyans. Pan dhallathas an pronter an husenn dhe herdhyas dhe-ves an spyrysyon dhregynnus, kettell leveris an pronter an kynsa geryow, awel euthyk a sordyas ha konneri a-hys an nans, ow skwardya gwydh ha terri chiow. Byttegyns, yn leow erell nyns esa awel glor ow hwytha.

An pronter, heb own, a besyas ow lenna y husenn. Oll nerth an awel a omguntellas a-dro dhe ji Lenine; an wydhenn a dhalghennas an pronter dhedhi a veu fregys dhiworth an dor, ha kebrow ha leghennow a veu deghesys oll a-dro. Unn jist a weskis an pronter war y vordhos. An goli ma a'n trobla dres oll y vywnans a-wosa. Mes nyns o ev fethys hag ev a besyas gans husenn greffa. Ena dhiworth magor an plas dido ha diswrys, y sordyas kommolenn dhu yn furv an menweyther jevanek ha mos mes a wel ow nija dres an mor.

Tarosvann Lenine o klewys hwath ow mortholya moy ha moy krev. An pronter a elwis Lenine dhe omdhiskwedhes ha'y jasya oll a-dro dhe'n chi. Wor'tiwedh ev a'n maglennas y'n poll melin. Kyns ev dhe dhiberth, Lenine a dewlis y vorthol dhe benn an pronter, mes an dhegesenn darosvannus ny allas pystiga an den sans.

Ytho an pronter a herdhyas dhe-ves an Jowl ha Lenine, mes dres termyn berr hepken. Wosa nebes dydhyow, tarosvann Lenine a dheuth dhe-dre ha mortholya heb lett. Ytho bythkweyth ny ylli denvyth triga y'n plas po y dhassevel; mar peu an to ewnhes, ev a veu prest shyndys.. Rakhenna y feu ervirys tenna an drehevians dhe'n dor. Yndella, an gwella plas y'n ranndir a veu distruys. An meyn a veu usys rag keow ha krowyow mogh. Denvyth ny vynna aga usya rag y ji.

An Gannas

Derivas Pennskrifur An Gannas

Kuntelles Blydhenyek an Kowethas

Dy'Sadorn an 14^{ves} a vis Genver 2012

Blydhen arall, 2011, gorfennys ha herwydh usadow y teu dhymm lowr pub mis rag lenwel pub dyllans. Res porres yw dhymm godhvos gras arta dhe'n niver da a skriforyon ha'n niver bras a ragprenoryon orth agan skoedhya.

Ha, moy es henna, res yw leverel bos skriforyon nowydh an vlydhen ma hag erthyglow didheurek a-dhiworth Jennifer Capper, Pat Parkins, Sarah Cooke, Stephen Gainey, Jerry Jeffries, Esme Tackley ha Morris Watts – peswar anedha ombroforyon sewen y'n peswora gradh yn apposyansow an Gesva yn 2011, may hyllyn gwaytya moy y'n termyn a dheu. Govenek a'm beus na ankevis kampoella hanow!

Yowann Byghan a dhasjunyas agan para gans y skrifow a Alban. Mary Sutcliffe a bes ow profya trelyansow hen hwedhlow kernewek. Tim Saunders a dhannvon y lyther a Gembra pub mis hag yma Tony Snell ow profya gwel geswlasek gans y goloven Tros an Bys Bras. Symon Harner a skrifas dhyn a-dhiworth Spayn. Ha heb mar yma tus erell, aswonys yn ta genen, a skrif a dermyn dhe dermyn.

Ytho yma genen gwel liesek a lagasow divers ha testenow pals a wra avonsya studh an yeth ha krevder hy savla.

Martesen y fia towl da gorra dyllansow koth An Gannas war an wiasva. Yma puptra (po brassa rann) genev yn furv elektronek mes ny wonn fatell aga dyghtya po dhe biw y tal dhymm aga dannvon. Tybyansow, profyansow mar pleg!

Godhvos gras a garsen unnweyth arta dhe Sally Mollard, Maureen Pierce, Tony Hak a'ga ober anwelys pub mis. Hebdha ny via An Gannas.

Graham Sandercock

Pennskrifur An Gannas

Mis-Genver 2012

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

K	O	E
E	S	R
T	P	E

Gorthyp mis-Genver: tylleryow

Arloedh an Bysowyer treyls gans Jerry Jeffries

Arloedh an Bysowyer (*Lord of the Rings*) gans J.R.R. Tolkien, Chaptra Onan treyls dhe Gernewek gans Jerry Jeffries. Drefenn y vos hir, dyllys vydh yn An Gannas yn hwegh rann. Pella derivadow a-dro dhe rann arall an hwedhel a-dhiworth Jerry:

jerry@sethir.wanadoo.co.uk

2

An mis na o mis Gwynngala, ha mar deg dell yllir govynn. Dydh po dew wosa, kyhwedhel (dallethys martesen gans Sam skentel) o lesas yn kever tanweyth – tanweyth a'n par na via gwelys y'n Shayr dres ogas ha kansblydhen, a-dhia an Tuk Koth dhe verwel.

Dydhyow a dremenys ha'n jydh a dheuth nessa. Kert koynt leun a fardellow koynt a rolyas yn Hobyton unn gorthugher ha lavuryas yn-bann an vre dhe Bag End. An Hobytyow amovys a lagattas orto dre dharasow enowys gans lugarn. Lywys veu gans tus ankoth, ow kana kanow koynt: korryon gans barv hir ha kogh down. Nebes anedha a wodrigas dhe Bag End. Dhe benn nessa seythun mis Gwynngala, kert a dheuth dre Baywoter a-dhiworth fordh Pons Brandiwayn yn golow splann an jydh. Gour koth a'n lywyas yn unnsel. Yth esa hatt

glas hir minyek, mantel hir loes, ha lien konna arghans dhodho. Yth esa barv hir gwynn dhodho ha'y dhewabrans a ystynnas dres kammek y hatt. Fleghes vyghan a holyas an kert dre Hobyton oll hag yn-bann an vre. Yth esa karg a danweyth dhodho, dell dhismygsons i yn ewn. Dhe dharas a-rag Bylbo, an gour koth a dhallathas diskarga: yth esa fardellow meur a danwethyow a bub eghenn ha furv, pub o libelys gans 'G' bras rudh ha'n run-elf.

Henn o merk Gandalf, ha'n gour koth o Gandalf an pyster, y gerda y'n Shayr a-dheuth dre vras a-dhiworth y sleighneth gans tanyow, mog, ha golowys. Y negys gwir o kalessa ha peryllussa yn feur, mes ny wrug pobel an Shayr godhvos travydh yn y geve. Y'aga breus nyns o ev moy es gwrythyer dhe'n keywi. Henn o an skila rag gwaytyans fleghes an Shayr. 'G rag Gwella!' i a armas ha'n gour koth a vinhwarthas. I a'n aswonni yn es, kyn nag esa ev yn Hobyton marnas treweythow ha bythkweth ny wrug ev godriga dre dermyn hir; mes na an fleghes na den arall marnas an kottha a'ga hendus re welsa onan a'y dhispletyansow-tanweyth – i o rann a dermyn esa passys henhwedhlek.

Pan worfennas an gour koth an diskargyans, gweresys gans Bylbo ha nebes korryon, Bylbo a ros nebes dinerow dhe'n fleghes; mes nyns o po unn skwyb po tanbellennik ragdha, esowys o cher an woslowysi.

'Poen dhe-ves lemmyn!' yn medh Gandalf. 'Y fydh palster dhewgh dhe'n termyn ewn.' Ena, ev eth a-ji gans Bylbo ha'n daras a veu deges. An hobytyow yowynk a viras stag orth an daras dre dermyn berr, hag ena i a asas yn dann dybi na dho nevra an keywi.

A-ji dhe Bag End, yth esa Bylbo ha Gandalf a'ga esedh orth fenester igor stevell vyghan, ow mires war-tu ha'n west dres an lowarth. An dohajydh diwedhes o splann ha kosel. An bleujennow a wolowas rudh hag owrek: dragones-krakk ha bleujennow-howl, ha nasturshyns ow krambla oll a-dreus an fosow a donn hag ow kyki a-ji orth an fenestri kylgheyk.

'Ass yw splann dha lowarth!' yn-medh Gandalf.

'Ya,' a leveris Bylbo. 'Ass yw ev da genev, hag oll an Shayr meurgerys; mes yma edhomm dhymm a dhy'goel dell dybav.'

'Y fynnydh pesya gans dha dowlenn ytho?'

'Mynnav. My a erviras yn hy hever nans yw misyow, ha ny wrug vy chanjya ow brys.'

'Pur dha. Nyns yw dhe-les geryow moy. Gwith gans dha dowlenn- dha dowlenn yn tien, yn hwir – ha my a wayt bos henna an gwella fordh, ragos jy, ha rag oll ahanan.'

'My a wayt. Yn neb kas, my a vynn omLOWENHE dy'Yow, ha gul ow ges byghan.'

'Piw a vynn hwerthin, dell omwovynnav?' yn medh Gandalf, ow shakya y benn.

'Ni a wra gweles.' a leveris Bylbo.

Dhe'n nessa dydh, moy a gertow a rolyas yn-bann an vre, ha moy a gertow hwath. Martesen yth esa neb krodhvolans a-dro dhe 'kenwertha yn teythek', mes y'n keth seythun na erghyansow a livas yn-mes a Bag End rag daffar ha gwara a bub eghenn a ylli bos kevys dhe Hobyton po Baywoter po yn neb le y'n gentreveth. Tus a dhallathas dos ha bos ter; hag i a dhallathas merkya an dydhyow war aga dydhlyver; hag i a wortas an lytherwas gans mall, ow kwaytya galow.

Kyns pell, an galowyow a dhallathas diveri yn-mes, an lytherva yn Hobyton o lenwys stag, ha lytherva Baywoter a fennas, lytherwesyon bodhek a veu gelwys. Yth esa fros sad anedha ow tos yn-bann an vre, ow toen kansow a vessajow kortes rag leverel *Meur ras, my a garsa dos yn sur.*

Arwoedh a omdiskwedhas dhe'n yet dhe Bag End: ENTRANS DIFFENYS MARNAS DRE NEGYS KEVYWI. Ny veu tus gans negys keywi, po a dholas bos gans negys keywi, gesys a-ji lieskweyth. Bylbo o bysi: ow skrifa galowysow, ow merkya gorthybow, ow maylya rohaw, hag ow kul pareusyans privedh dhodho y honan. Wosa devedhyans Gandalf ev a omwithas kudhys mes a wel.

Unn myttin, an hobytyow a dhifunas hag a welas an park bras, a-dhyghowbarth dhe dharas a-rag Bylbo, lennys gans lovanow ha peulyow rag tyldow. Porth arbennik a veu treghys y'n vankenn yn hyns dhe'n fordh, ha gradhow efan ha yet vras gwynn drehevys ena. Dhe-les o an bywder dhe'n tri theylu-hobynt a Rew Bagshot, nessa dhe'n park, hag yth esa avi anedha dhe'n brassa rann a dus. Gafer Gamji koth a hedhis dolos oberi yn y lowarth.

An tyldow a dhallathas bos sevys. Yth esa unn tylda bras yn arbennik, mar vras o ev mayth esa an wydhenn ow tevi y'n park a-ji dhodho yn

tien, hag ev a sevis yn goethus dhe benn an pennmoes. Lugern a veu kregys yn y skorrenn oll. Gwell hwath (dhe vrys an hobytyow): kegin gowrek a veu drehevys yn kern a-gledh an park. Para a geginoryon a dheuth diworth pub tavern ha boesti dre vildiryow oll a-dro, rag gweres orth an korryon ha tus koynt erell neb esa owth ostya dhe Bag End. Gwaytyans a sevis dhe bennughelder.

Ena an gewer a dheuth ha bos kommolek. Henn o dy'Mergher, an jydh kyns an keyywi. Preder o tynn. Ena, dy'Yow an nessa war ugens a vis Gwynngala a dheuth yn hwir. An howl a sevis, an kम्मol eth mes a wel, baneryow a veu dismaylys ha'n delit a dhallathas.

Bylbo Bagyns a'n henwys *keyywi*, mes yn hwir kemmysk a dhidhanow kesunys war-barth o ev. Ogas pubonan a drigas yn ogas a veu gelwys. Po unn po dew a veu ankevys dre happ, mes nyns o henna kudynn drefenn i dhe dhos yn neb kas. Tus pals diworth ranndiryow erell an Shayr a veu gelwys; ha nebes diworth yn-mes an emlow. Bylbo a dhynnerghis an westoryon (ha'n dus arall) dhe'n yet wynn nowydh yn personek. Ev a ros rohow dhe oll anedha. Hobytyow a re rohow dhe dus erell dh'aga fennbloedh aga honan. Nyns yns i pur gostek dre vras, ha nyns esa gorfalster haval orth an hwarvos ma; mes nyns o henna argerdh drog. Yn hwir, yn Hobyton ha Bywoter, pub dydh y'n vlydhen o pennbloedh nebonan, hag yth esa chons da pub hobyt y'n ranndir na dhe dhegemmeres dhe'n lyha unn ro dhe'n lyha unnweyth yn seythun. Mes bythkweh ny wrussons i dos ha bos skwith dredha.

Dhe'n dro ma, an rohow o da dres eghenn. Yth esa cher da dhe'n fleghes ha namnag ankovsons yn kever dybri. Yth esa gwariellow a nas na wrussons i gweles kyns, oll anedha o teg ha nebes anedha o hudel yn apert. Meur anedha re beu erghys y'n vlydhen o passys hag i re dheuth pell, diworth an Menydh ha diworth Deyl, hag i a veu gwrys gans korryon yn hwir.

Pan veu pub gwester dynnerghys hag yth esa oll anedha a-ji dres an yet, yth esa kanow, donsyow, ilow, gwariow, ha heb dout, boes ha diwes. Yth esa tri frys-boes soedhek: li, kinyow ha soper. Mes dhe li ha kinyow, yth esa an dus owth esedha hag ow tybri oll warbarth. Dhe dermyn oll arall yth esa meur a dus ow tybri hag owth eva prest diworth unnek-boes bys yn hwegh eur hanter, pan dhallathas an tanweyth.

An tanweyth a veu gwrys gans Gandalf: dres, desinys ha keskorrys ganso; ha'n effeythyow arbennik, gwrythyow-ordenys ha bagasow a fusenow a veu enowys ganso. Mes yth esa ynwedh lesrannans hel a skwybow, tanbellennigow, elvennellow, faglennow, kantolyow-korr, fentenyow-elf ha taranoryon. Splann ens i oll. Artweyth Gandalf a wellhi gans oes.

Yth esa fusenow haval orth hes a ydhyn ow sterenni hag ow kana gans lev hweg. Yth esa gwydh glas gans korfow a vog tewl: aga del a igeri haval orth oll a wenton ow tisplegya yn prys berr, ha'ga skorennow splann a dhroppyas bleujennow owth isleski war an hobytyow stegys gans marth, hag eth mes a wel ow kasa fler hweg kyns tava aga enebow treyls yn-bann. Yth esa fentenyow a dykki-duw a nijas ow tewynnya y'n gwydh; yth esa peulyow a dan liwys a sevi ha treylya yn eryon, po skathow ow koelya, po seth a elergh ow nija; yth esa tewedh rudh ha kowas a law melyn; yth esa koes a guwow arghansek a lammas y'n ayr distowgh gans garm haval orth lu, ha droppya arta y'n dowr gans si haval orth kans sarf poeth. Yth esa unn marth dhe'n diwedh a-barth Bylbo a amovyas an hobytyow dres eghenn, herwydh hwans Gandalf. Difeudhys veu an golowys. Mog bras a sevis. Ev a wrug furv a venydh a veu gwelys a bell, hag a dhallathas isleski a-wartha. Ev a bistyllas flammow gwyrdd ha kogh. Yn-mes diworto a nijas dragon rudh hag owrek, nyns o ev mar vras ha dragon gwir mes y semlant o nes dhe wirvos: tan a dheuth diworth y anow, y dhewlagas a viras war-nans yn fell; yth esa bedhygel, hag ev a fistenas tergweyth a-ugh pennow an bush. Oll anedha a blattyas, nebes anedha a goedhas dhe'n leur. An dhragon a dremenys haval orth tren, a gryghlamma, hag a dardha a-ugh Baywoter gans tardh a'ga bodharhas.

'Henn yw an sin rag soper!' yn medh Bylbo. An payn ha'n own eth a-dhesempis ha'n hobytyow a lammas yn-bann. Yth esa soper splann rag pubonan; pubonan marnas an re a veu gelwys dhe gevywi koen arbennik an teylu. Henn a veu synsys y'n tyldar meur gans an wydhenn. An galowyows re beu finwedhys dhe dhewdhek dewdhekweyth (niver henwys gans hobytyow 'unn Gross', mes nyns o henna ger gwiw pan gewsys yn kever tus); an westoryon oll a veu dewisys a-dhiworth oll an teyluyow

mayth o Bylbo ha Frodo unnwoes gansa, ha nebes kowetha arbennik anunnwoes (kepar ha Gandalf). Yth esa meur a hobytyow yowynk ena dre gummyas a'ga herens; da o gans hobytyow aga fleghes dhe wortos difun bys yn eur diwedhes, yn arbennik pan esa chons dhe gavoës ragdha boes heb kost. Res o meur a voes rag maga hobytyow yowynk.

Yth esa meur a dus diworth an teyluyow Bagyns ha Bofyn, Tuk ha Brandibuk, yth esa nebes tus a'n teylu Grub (unnwoes gans mammwynn Bylbo), ha Chub (kevrennys gans y dasgwynn Tuk); ha dewis diworth an teyluyow Burows, Bolger, Breysgerdel, Broghaws, Gudbodi, Hornblower, ha Prawdfut. Nyns esa marnas kevrenn gwann gans Bylbo dhe nebes anedha, ha skant ny wrug nebes anedha dos dhe Hobyton kyns, drefenn i dhe driga yn kornellow pell an Shayr. Ny veu ankevys an Sakvyl-Bagynsow. Yth esa Otho ha'y wreg Lobilia ena. Nyns o Bylbo da gansa ha kas o gansa Frodo, mes an galow o mar splann, skrifys gans ynk owrek, ma na allsons i y nagha. Yn neb kas aga henderow, Bylbo, re wrug boes da dre lies blydhen, hag yth esa gerda da dh'y voes.

6	1	9	4	4
10		7		2
9	10	9	1	1
3		1		9
9	7	1	5	8

An gorthyp a vydh dyllys yn An Gannas mis-Meurth 2012

Kowethas an Yeth

Govenek a'gan beus dyllo pella kedhlow a-dhiworth an Kuntelles Blydhenyek yn dyllans mis-Meurth, rag ensampel nivel an eseleth y'n dydhyow ma, studh an argh ha derivadow diworth soedhogyon an Kowethas.

Derivas pennskriker An Gannas a vydh kevys y'n dyllans ma (folenn 8) ha soedhogyon hag eseli Konsel an Kowethas war folenn 16.

Dy'goel Pyran

Dhe'n 5^{es} a vis Meurth y teu unnweyth arta agan dy'goel kenedhlek, Goel Sen Pyran.

Pub blydhen yma moy ha moy a hwarvosow mayth yw kales aga nivera mes y fydh pella derivadow der an wask, diworth gwiasva MAGA ha diworth gwiasva an-daras.

Y'gan dyllans mis-Meurth y fydh ynwedh erthygel diworth Kernewegoryon yn Breten Vyghan, bagas a bymp anedha re sewenis y'n apposyansow an Gesva bys y'n tressa gradh, a-dro dhe Sen Pyran yn Breten Vyghan.

Krakkyä-Kod *gans Polin Prys*

Rag krakkyä an godenn, y tal parya pub lytherenn gans riv hag ena lenwel an gist bedrek rag diskudha an geryow krowsys ynni. Y hyllir gorra pub lytherenn y'n gist vyghan ryb hy riv rag perthi kov anedhi. Unn lytherenn (L) yw res seulabrys.

To crack the code, work out which letter matches which number and fill in the square box to read the crossed words. You may enter each letter in the small box by its number to keep track. One letter (L) is given you to start you off.

Niver Onan

A	E	F	I	K
L	N	P	R	S

1	2	3	4	5
L				
6	7	8	9	10

Pedrek Geryow

Y'n pedrek geryow dhe-woeles y fydh kevys yn Kernewek henwyn 20 prys y'n vlydhen. Aga henwyn Sowsnek yw diskwedhys yn-dann an pedrek rag gweres.

A	P	I	P	L	O	U	R	A	G	W	Y
N	A	D	E	L	I	K	I	H	W	U	P
K	S	R	N	O	W	E	S	T	E	N	E
G	K	A	N	B	A	F	T	U	N	I	N
W	Y	S	B	K	S	R	O	M	E	S	K
E	N	B	L	Y	D	H	E	N	R	K	O
N	Y	D	O	N	Y	A	L	O	M	I	S
T	O	R	E	Y	D	S	U	L	E	J	T
O	B	I	D	A	H	V	S	L	U	N	Y
N	A	K	H	V	R	E	E	B	R	E	L
G	U	S	E	S	O	N	P	O	T	H	O
S	A	D	O	R	N	S	I	M	H	A	V

An henwyn Sowsnek yw:

Advent
April
August
Autumn
birthday

Christmas
day
March
Monday
month

Easter
Epiphany
Friday
Saturday
season

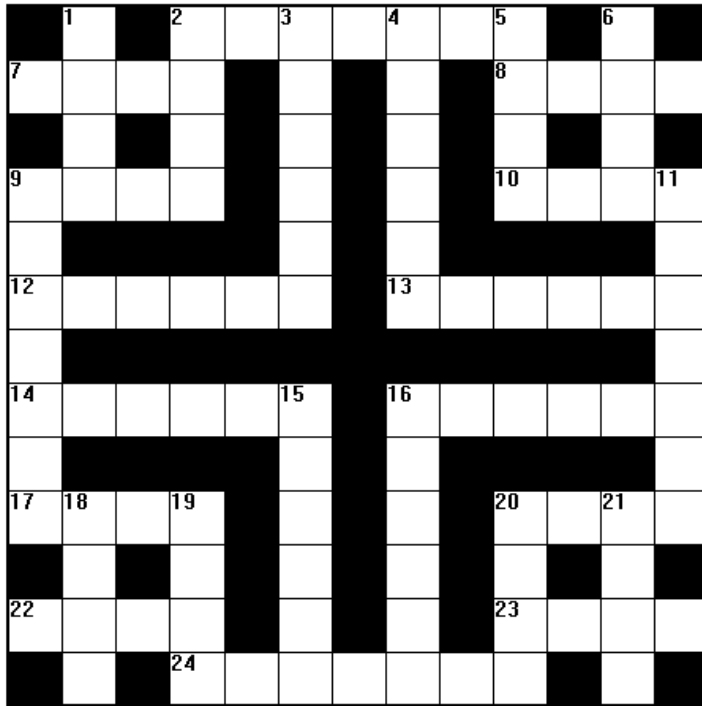
Spring
Summer
Sunday
year
Whitsun

Rag pella gweres y hyllir mires y'n **Gerlyver Meur**, 2009, dyllys gans **Kesva an Taves Kernewek** ISBN 978-1-902917-84-9.

Gorthybow: Asvens; Ebrel; Est; Kynnyav; pennbloedh; Nadelik; dydh; Meurth; Lun; mis; Pask; Stoel; Gwener; Sadorn; seson; Gwenton; Sul; blydhen; Penkost.

Krowseryow Mis-Hwevrer

gans Ray Edwards

Skeusenn a Gernow

Nansmornow: gwel a'n porth byghan ma diworth an ayr. Hwedhel an Menweyther Jevanek Nansmornow, folennow 6-7 y'n dyllans ma.

a-dreus:

- 2. Toul rag treghi pren po metol (7)
- 7. Fondyer an Eglos Kristyion (4)
- 8. Frut (4)
- 9. Dasskrif (4)
- 10. *Ni a'th tegemmer yn .... berdh Kernow!* (4)
- 12. Pymthek ha dew (6)
- 13. Edhen yw tokyn kres (6)
- 14. Diveri (6)
- 16. Best (6)
- 17. Gober (4)
- 20. Kenter vras (4)
- 22. Heb gwaya mann (4)
- 23. Lith (4)
- 24. An mis ma (7)

war-nans:

- 1. *Y'm beus:* anperfeyth tressa person (4)
- 2. *Dader dhe lies ....ev a wrug* (BM 4515) (4)
- 3. Da y vlas (6)
- 4. Skruthus (6)
- 5. Difyk (4)
- 6. Glynn (4)
- 9. Hegas (7)
- 11. Nyns yw sempel (7)
- 15. Gorra yn-nans (6)
- 16. Klokk byghan (6)
- 18. Treveith arall (4)
- 19. Kofer (4)
- 20. An korfow nevek a derlenter (4)
- 21. Nyns yw ughel (4)

Gorthybow dhe'n krowseryow mis Genver 2012

Tros an Bys Bras gans Tony Snell

Zimbabwe:

An Gannas

An Gannas ISSN 1469 705X yw dyllys pub mis gans **Kowethas an Yeth Kernewek** a-dhia Lys an Kog, 2 Cook Court, Latchbrook, Essa, Kernow PL12 4UE ☎ 01752 840749

Kost an ragpren yw £20 an vlydhen ha gans hemma eseleth Kowethas an Yeth Kernewek

An pennskriker **Graham Sandercock**, trigva a-ugh, yw lowen degemmeres erthyglow yn furvas Word dh'aga dyllo po der e.bost:

grahamsandercock@blueyonder.co.uk

Pryntyes yn Kernow gans **Stuprint**, Lyskerrys.

Kesva an Taves Kernewek: trigvaow

Skrifennyades: Maureen Pierce, 16 Fordh Trelawney, Kelliwik/Callington, Kernow, PL17 7EE; ☎ 01579 382511; e.bost: mpiercekernow@btinternet.com

Gwerthow: Jori Ansell, 65 Churchtown, Gwynnyer, Heyl, Kernow, TR27 5JL; faks ha ☎ 01736 850878; e.bost: jori.ansell@tiscali.co.uk

Kernewek Dre Lyther:
gwiasva: <http://www.kesva.org/KDL>
Ordenor: Roger Bailey
e.bost: kernewekdrelyther@hotmail.co.uk

Apposyansow: Tony Hak, 5 Sherwood Close, Bracknell, Berkshire, Pow Sows, RG12 2SB, ☎ 01344 424105; e.bost: kowethas@tonyhak.freemove.co.uk

Kowethas an Yeth Kernewek

Gwiasva: www.cornish-language.org
Kowethas an Yeth Kernewek yw Alusen Govskrifys, niver 1065527.

Soedhogyon 2012, bys y'n nessa kunteles blydhenyek (Genver 2013), yw:

- **Kaderyores:** Loveday Jenkin, Pennti Tremeyn, Pras an Bibell, Kambron TR14 9PH; ☎ 01209 831517
e.bost loveday.jenkin@gmail.com
- **Skrifennyas:** Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716
e.bost skrifennyas@btinternet.com
- **Alhwedhores:** Koreen Twydell ☎ 07890742570; e.bost: koreen@koreen3.orangehome.co.uk
- **Dyllansow:** Maureen Pierce
- **Eseleth:** Tony Hak, 5 Sherwood Close, Bracknell, Berkshire, Pow Sows, RG12 2SB, ☎ 01344 424105; e.bost: kowethas@tonyhak.freemove.co.uk
- **Eseli an Konsel:** Jan Edmondson; Mary Ellis (Kowethas Kans); Steve Harris; Raël Harvey; Sally Mollard; Polin Prys; Rob Reynolds; Graham Sandercock (An Gannas)
- **Kestewisys:** Esme Tackley; Sheila Garrod
- **Gwerthow:** Jan Edmondson, 2 Kilger Wartha (*Higher Kilgear*), Boskennek, (*Boconnoc*) Lostwydhyel PL22 0RU ☎ 01503 220445
anjanva@phonecoop.coop

Gwerthji Kernewek:

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammell, PL32 ☎ 01840 211725
(dyghtyer Jerri Jeffries)

An Gannas

© 2012